

– унеможливленню пропусків строків погашення заборгованості, а також уникненню можливих штрафних санкцій з боку кредиторів та постачальників

– своєчасній та повній реєстрації даних первинного обліку в регістрах;

– правдивому відображенню інформації щодо зобов'язань у фінансовій звітності.

Також ефективна організація внутрішнього аудиту на підприємстві дозволить:

– постійно контролювати та моніторити ситуацію з поточною заборгованістю;

– вчасно і вірно приймати управлінські рішення;

– уникати складних і суперечних ситуацій з кредиторами;

– підвищити фінансовий стан підприємства;

– удосконалити службу внутрішнього контролю на підприємстві в цілому.

Список використаних інформаційних джерел

1. Демченко Я. М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками / Демченко Я. М., Прохорова В. М. // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Випуск № 1(28), 2014. – С. 96–108.
2. Киян А. В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками / Киян А. В., Ярмолюк О. Ф. // Молодий вчений. Випуск № 9(24), 2015. – С. 77–80.

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКУ МІЖНАРОДНИХ АКРЕДИТИВІВ

І. С. Циба

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», магістрант

В. А. Кулик

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту, д. е. н., доцент, науковий керівник

Причинами виникнення та застосування розрахунків із акредитивами для підприємств, що займаються зовнішньоекономіч-

ною діяльністю є: 1) поширення міжнародної торгівлі в умовах глобалізації економіки; 2) вимоги чинного законодавства окремих країн, якими визначено необхідність застосування саме цієї форми розрахунків для певних видів господарських операцій; 3) необхідність зменшення ризиків неплатежів для господарюючих суб'єктів, оскільки значна частина міжнародних контрактів укладаються на великі суми, а їх невиконання може спричинити банкрутство підприємства (акредитивній формі розрахунків надають перевагу підприємства агропромисловості, машинобудування та кораблебудування).

Із 2018 року в Україні використання акредитивної форми розрахунків залишається на розсуд господарюючого суб'єкта-резидента та залежить від законодавства підприємства-контрагента. Крім того, на державному рівні прийнято низку нормативно-правових актів, спрямованих на удосконалення організації розрахунків із використанням акредитивів, зокрема, постанова Правління Національного банку України від 11 квітня 2018 року № 38 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» передбачає: 1) зменшення кількості інструктивних матеріалів, якими регламентувалися операції із акредитивами; 2) надання дозволу банкам та підприємствам, які укладають контракт із використанням акредитиву, здійснювати весь процес документообороту в електронній формі. Така позиція державних органів свідчить про їх намір заохотити підприємства використовувати акредитивну форму розрахунків.

Головною перешкодою при використанні акредитивної форми розрахунків є її значна вартість, що впливає на собівартість товарів, придбаних, наприклад, у результаті імпорتنих операцій. Враховуючи, що підприємства повинні постійно підтримувати конкурентоспроможність своїх товарів на ринку, вони намагаються уникати будь-яких додаткових витрат, що можуть зменшити ефективність їх функціонування.

Облікове відображення господарських операцій із використанням акредитивів відповідно до вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється на підставі п'яти міжнародних стандартів:

– МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – метою цього стандарту є визначення принципів фінансової звітності щодо фінансових активів і фінансових зобов'язань, які забезпечать надання

користувачам фінансової звітності доречної та корисної інформації, необхідної для виконання ними оцінки сум, строків і невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання;

– МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», що вимагає від суб'єктів господарювання надавати у своїй фінансовій звітності розкриття інформації, яка дає змогу користувачам оцінити: а) значимість фінансових інструментів для фінансового стану і результатів діяльності суб'єкта господарювання; б) характер та рівень ризиків, що виникають унаслідок фінансових інструментів та на які суб'єкт господарювання наражається протягом періоду та на кінець звітного періоду, та яким чином суб'єкт господарювання управляє цими ризиками;

– МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» – мета цього стандарту полягає у визначенні принципів для подання фінансових інструментів як зобов'язань або власного капіталу і для згортання фінансових активів, і фінансових зобов'язань. Він застосовується до класифікації (з точки зору емітента) фінансових інструментів як фінансових активів, фінансових зобов'язань та інструментів власного капіталу; до класифікації пов'язаних з ними відсотків, дивідендів, збитків та прибутків, а також до обставин, за яких слід згорнути фінансові активи та фінансові зобов'язання;

– МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» – метою цього стандарту є забезпечення застосування належних критеріїв визнання і методів оцінки, що застосовуються до забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, а також розкриття інформації у примітках, достатньої для надання користувачам можливості зрозуміти їхній характер, строки і суму;

– МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», що визначає принципи визнання та оцінювання фінансових активів, фінансових зобов'язань та деяких контрактів на придбання чи продаж нефінансових статей.

Нормативно-правове регулювання обліку операцій з акредитивами згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку включає НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість», Інструкцію про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті та інші нормативно-правові акти.

Розглядаючи особливості бухгалтерського обліку розрахунків із акредитивами, варто відмітити, що окремі аспекти чинного законодавства потребують удосконалення шляхом введення до діючого Плану рахунків субрахунку 370 «Розрахунки по безвідкличному акредитиву» та рахунку 05 «Гарантії та забезпечення надані». Облік розрахунків із використанням акредитивів із використанням міжнародних стандартів має значні неузгодженості зі змістом національного законодавства, яким регламентується облік акредитивної форми розрахунків. Враховуючи, що новою редакцією Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», передбачено, що національні стандарти бухгалтерського обліку розробляються на основі міжнародних, ці розбіжності найближчим часом будуть усунені.

Список використаних інформаційних джерел

1. Кулик В. А. Інформаційне забезпечення процесу управління на підприємствах електронного бізнесу / В. А. Кулик // Матеріали І Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. «Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу», 22 березня 2018 р. / редкол. : О. І. Черевко [та ін.] ; Харківський держ. ун-т харч. та торг. – Харків : ХДУХТ, 2018. – С. 107–109.
2. Кулик В. А. Облік акредитивів із врахуванням вимог міжнародних стандартів / В. А. Кулик // Науковий вісник ПУЕТ. – 2018. – № 2. – С. 18–24.